

БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНА СПРАВА»</p> <p>Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність: 205 Лісове господарство Освітня програма «Лісове господарство»</p>
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми	вибірковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	4 кредити /120 годин
Семестр	7
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
<p>Профайл викладача</p> 	<p>Левандовська Світлана Миколаївна Посада: доцент кафедри лісового господарства Вчене звання: доцент Науковий ступінь: кандидат біологічних наук https://orcid.org/0000-0002-8485-6134 https://scholar.google.com.ua/citations?user=0UBO5TQAAAAAJ&hl=uk Робоче місце: навчальний корпус №1 (пл. Соборна, 8/1), 36 ауд. E-mail: svtmzel@gmail.com</p>
Опис дисципліни	На вивчення дисципліни для денної форми навчання виділено всього 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т. ч. аудиторних – 42 годин (лекції – 28, практичні заняття – 14), самостійна робота студентів – 78 годин.
Передумови для вивчення дисципліни	Освітній компонент «Природно-заповідна справа» базується на знаннях, отриманих здобувачами під час освоєння навчальних дисциплін: «Ботаніка», «Дендрологія», «Біологія лісових птахів і звірів з основами мисливствознавства».
Мета вивчення дисципліни	Курс спрямовано на засвоєння, узагальнення і систематизація знань щодо теоретичних та практичних засад охорони природи, організації, планування та проведення природоохоронної діяльності, формування у здобувачів системного екологічного мислення та навичок прийняття оптимальних управлінських рішень в галузі заповідної справи.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання – формат <i>face-to-face</i> із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальний графік, дистанційна форми навчання та ін.) – змішане навчання з використанням навчальної платформи <i>Moodle</i> , сервісів <i>ZOOM</i> , <i>Google Meet</i> , мобільних додатків.

<p>Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.</p> <p>ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 7. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ФК 12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому, регіональному, національному і глобальному рівнях.</p>
<p>Програмні результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти</p>	<p>ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.</p> <p>ПРН 4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.</p> <p>ПРН 7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, застосовувати знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.</p> <p>ПРН 13. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p><i>Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні засади природно-заповідної справи</i></p> <p>Тема 1.1. Принципи академічної доброчесності. Природно-заповідна справа як комплексна система збереження біотичного різноманіття (6 год.).</p> <p>Тема 1.2. Науково-теоретичні та методологічні засади природно-заповідної справи (10 год.).</p> <p>Тема 1.3. Поняття про категорії природоохоронних територій. Функціональна класифікація заповідних територій. Міжнародні класифікації природоохоронних територій (10 год.).</p> <p>Тема 1.4. Заповідна справа як галузь міжнародної природоохоронної діяльності. Основні форми міжнародного співробітництва в галузі охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Основні положення Конвенції про збереження біологічного різноманіття (10 год.).</p> <p><i>Змістовий модуль 2. Організація заповідної справи в Україні</i></p> <p>Тема 2.1. Класифікація природно-заповідного фонду України (16 год.).</p> <p>Тема 2.2. Створення природно-заповідних територій (18 год.).</p> <p>Тема 2.3. Природоохоронна діяльність на територіях і об'єктах природно-заповідного фонду України (16 год.).</p> <p>Тема 2.4. Структурно-функціональна організація природно-заповідних територій (16 год.).</p> <p>Тема 2.5. Інституційний розвиток природно-заповідної справи (12 год.).</p> <p>Тема 2.6. Екологічна освіта й інформування громадськості (6 год.).</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Розкриття навчального матеріалу з візуальним поясненням; дискусійне обговорення проблемних питань; виконання практичних та науково-дослідних завдань індивідуально або в групах; доповіді; презентації; есе.</p>

<p>Політика курсу</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Середовище в аудиторії – дружнє, творче, відкрите до конструктивної критики. • Виконання завдань, передбачених програмою, з дотриманням дедлайнів. • Відпрацювання пропущених занять – відповідно до графіку консультацій викладача. • Порухення принципів академічної доброчесності – підстава для негативного оцінювання роботи здобувача. • Методи і критерії оцінювання – підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного та рубіжного контролю і не передбачає обов’язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюють в електронному журналі академічної групи. Поточний та рубіжний контроль здійснюють за десятибальною шкалою. Результати оцінювання здобувача виставляють в електронний журнал АСУ БНАУ, які автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт. Максимально можлива кількість балів: практичні заняття – 30; самостійна робота – 30, рубіжний контроль – 40. • Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній / інформальній освіті здійснюється відповідно до чинного Положення https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/polog_poroad_perezaruh_osvit_component.pdf.
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;"><u>Основна література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андронов В.А., Варивода Є.О., Тітенко Г.В. Заповідна справа: навч. посіб. Х.: НУЦЗУ, 2013. 204 с. Система Е-навчання БНАУ Moodle https://surl.li/dhdjdl 2. Гринчишин Н. М. Заповідна справа: навч. посібник. Львів: ЛДУБЖД, 2024. 145 с. URL: https://surl.lu/bwiope 3. Желновач Г.М. Заповідна справа. Ч.1. Харків:ХНАДУ, 2015. 75 с. URL: https://dl.khadi.kharkov.ua/enrol/index.php?id=790 4. Ковальчук А. Заповідна справа. Ужгород, 2002. 114 с. Наукова бібліотека БНАУ 5. Попович С.Ю., Корінько О.М., Устименко П.М. Заповідне лісознавство. Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2009. 384 с. Наукова бібліотека БНАУ 6. Попович С.Ю. Природно-заповідна справа: Навчальний посібник. К.: Арістей, 2007. 480 с. Система Е-навчання БНАУ Moodle https://teach.btsau.net.ua/course/view.php?id=3439 <p style="text-align: center;"><u>Допоміжна література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України про „Природно-заповідний фонд України” // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 34. Система Е-навчання БНАУ Moodle https://teach.btsau.net.ua/course/view.php?id=3439 2. Зелена книга України / під заг. ред. чл.-кор. НАН України Я.П. Дідуха. К.: Альтерпрес, 2009. 448 с. Система Е-навчання БНАУ Moodle https://teach.btsau.net.ua/course/view.php?id=3439 3. Збереження біорізноманіття і раритетних типів оселищ в умовах кліматичних змін. Наукові рекомендації / Ред. В. Кияк, І. Данилик, І. Шпаківська, О. Кагало, О. Лобачевська. Львів: Простір-М, 2022. 55 с. URL: https://geobot.org.ua/publication/monograph/ 4. Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення.

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_129#Text

5. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Берн, 1979 р.). К.: Мінекобезпеки України, 1998. 76 с. URL: <http://surl.li/mzqnun>

6. Левандовська С.М., Олешко О.Г. Моніторинг стану зелених насаджень заповідного парку «Томилівський». *Сучасні виклики і актуальні проблеми лісівничої освіти, науки та виробництва*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Біла Церква, 15 квітня 2022 р.). Біла Церква: БНАУ, 2022. С. 103–105 с. URL: <https://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/8134>

7. Левандовська С.М. Лісопатологічний моніторинг насаджень парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Фастівський». *«Modernization of today's science: experience and trends»*: papers of participants of the III International Multidisciplinary Scientific and Theoretical Conference (February 24, 2023. Singapore). Republic of Singapore: European Scientific Platform. 2023. P. 130–131. URL: <https://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/11892>

8. Левандовська С.М. Аналіз структури дендрофлори парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Фастівський». *Theoretical and empirical scientific research: concept and trends*: papers of participants of the VI International Scientific and Practical Conference, Oxford, February 2, 2024. Oxford-Vinnitsia: P.C. Publishing House & UKRLOGOS Group LLC, 2024. P. 166–168. URL: <https://doi.org/10.36074/logos-02.02.2024.033>

9. Левандовська С.М., Хрик В.М. Дендробіотичне різноманіття парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Фастівський», його наукова цінність і стан збереження. *Агробіологія*. Біла Церква, 2024. 1. С. 70–81. DOI:[10.33245/2310-9270-2024-187-1-70-81](https://doi.org/10.33245/2310-9270-2024-187-1-70-81)

10. Лісовий кодекс України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>

11. Національний каталог біотопів України. За ред. А.А. Куземко, Я.П. Дідуха, В.А. Онищенко, Я. Шеффера. К.: ФОП Клименко Ю.Я., 2018. 442 с. URL: <https://geobot.org.ua/files/publication/1828/catalog.pdf>

12. Офіційні переліки регіонально рідкісних рослин адміністративних територій України (довідкове видання) / Укладачі: Т.Л. Андрієнко, М.М. Перегрим. Київ: Альтерпрес, 2012. 148 с. URL: https://www.botany.kiev.ua/doc/of_reg_sp.pdf

13. Поширення раритетних видів біоти України. Київ, Чернівці, «Друк Арт», 2024. 472 с. URL: <https://uncg.org.ua/wp-content/uploads/2024/05/poshyr.-raryt.-2024-1.pdf>

14. Про затвердження методичних рекомендацій щодо розроблення проектів створення природних територій та об'єктів природно-заповідного фонду України: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 21.08.2018. № 306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0306737-18#Text>

15. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 41. Ст. 546. URL: <http://surl.li/dlmylq>

16. Про природно-заповідний фонд України: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 34. Ст. 502. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>

17. Про схвалення Державної стратегії управління лісами України до 2035 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1777-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-derzhavnoyi-strategiy-a1777r>

18. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
19. Хрик В.М., Мазепа В.Г., Левандовська С.М., Ситник О.С., Кімейчук І.В. Лісогосподарське виробництво та його роль у сталому розвитку: економічні аспекти природокористування. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». Т.1. № 6 (86). Київ, 2024. С. 148–156. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-6-10100>
20. Червона книга України. Рослинний світ / М-во охорони навколиш. природ. середовища України, Нац. акад. наук України; за ред. Я. П. Дідуха. Київ: Глобалконсалтинг, 2009. 900 с. *Наукова бібліотека БНАУ*.
21. Червона книга України. Тваринний світ. / За ред. М.І. Щербака. К.: Глобалконсалтинг, 2009. 900 с. *Наукова бібліотека БНАУ*.
22. Khryk, V., Mazepa, V., Sytnyk, O., Levandovska, S., Kimeichuk, I. Evaluation of the effectiveness of implementing measures to preserve natural resources in the context of sustainable development. *Scientific Reports of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, 2024. 20(4). P. 106-118. URL: <https://doi.org/10.31548/dopovidi/3.2024.106>

Адреси сайтів в INTERNET

1. Всесвітній фонд дикої природи (WWF). URL: <https://wwf.panda.org>
2. Державне агентство лісових ресурсів України. URL: <https://surl.li/ubfcng>
3. ДП «Ліси України». URL: <https://e-forest.gov.ua/>
4. Інституційний Репозитарій Білоцерківського НАУ. URL: <https://rep.btsau.edu.ua/>
5. Наукова бібліотека Білоцерківського НАУ. URL: <https://library.btsau.edu.ua/>
6. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua/>
7. Національна мережа інформації з біорізноманіття. URL: <http://ukrbn.com/index.php?lang=0&lang=2>.
8. Оселища Резолюції 4 Бернської конвенції, для яких Україна створює мережу Емеральд (Смарагдову мережу). URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
9. Природно-заповідний фонд України. URL: <https://wownature.in.ua/pro-nas/nasha-diialnist/>
10. Товариство лісівників України. URL: <https://tlu.kiev.ua/>
11. Українська природоохоронна група. URL: <https://uncg.org.ua/>
12. Українське товариство охорони природи. URL: <http://www.ukrpryroda.org/>
13. Червона книга України. URL: <https://redbook-ua.org/>
14. Directory of Open Access Journals (DOAJ). URL: <https://doaj.org/>
15. Forest Research. URL: <https://www.forestresearch.gov.uk/about-us/who-we-are/>
16. Google Scholar. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>.
17. ResearchGate. URL: <https://www.researchgate.net/>
18. SpringerLink. URL: <https://link.springer.com/>